

ВЪСТНИКЪ

ДОБРУДЖА

ИЗЛИЗА ПОНЕДЪЛНИКЪ, СРЪДА И ПЕТЪКЪ

ЕДИНЪ БРОЙ
10 ст.ЕДИНЪ БРОЙ
10 ст.

Абонаментъ за България: 7 лв. шестмѣсечно; за странство: 14 лв. — Обявления: 15 ст. за кв. см. — Всичко що се отнася до в-ка се адресува: По дирекцията на в-ка „Добруджа“ — Бабадагъ. Реклами не се връщатъ назадъ.

Добруджанскиятъ въпросъ прѣди, въ време и слѣдъ войната — Къмъ добруджанеца — Воени новини — Рѣчта на Кайзера. Кюстенджанското пристанище — Изъ чуждия печатъ — Една свѣтла дата — Фондъ „Добруджа“.

Миланъ Г. Марковъ.

Добруджанскиятъ въпросъ прѣди,
въ време и слѣдъ войната.

IV.

Военнитѣ операции въ Добруджа и новитѣ условия за разрѣшението на въпроса.

Щастливо завършеното начало на добруджанската операция разкри широки възможности за крайното разрѣшението на добруджанския въпросъ и новитѣ военни условия, които това начало създаде неминуемо, влѣчеха съ себе си въпроса за неговото разрѣшението.

Отъ скромната дефанзивна роля по линията Русе—Разградъ—Шуменъ, която прѣдстоише на нашата 3-а армия и то съ рѣшителната поддръжка на германскитѣ войски, които въ послѣдствие стана нужда да бъдатъ отнесени на другъ фронтъ, върху нейнитѣ плещи бѣ възложена една тежка настъпателна операция, отъ рѣшително значение не само за цѣлата Балканска операция, но и за прѣдстоящото настѣпление отъ Трансилвания въ Румъния.

Безспорна е, разбира се, помощта на германотурските отѣделения, които бѣха свързали съдбата си съ тая на нашитѣ войски въ Добруджа; незабравима е и кръвта, която единъ Хесенски принцъ жиченчески проля на добруджанска земя; рѣшителна за успѣха бѣ и ръководната роля въ операциитѣ, които командующиятъ дунавската армия фонъ Макензенъ вложи въ освободителното дѣло на Добруджа; но всичко това, съ жиченчески дѣйствиа около тежкия товаръ, който българската армия понесе на своитѣ плещи, за да го стовари съ рѣшителенъ ударъ въ водитѣ на Дунава при Тутраканъ и Силистра. И върху това, новитѣ условия и новата роля на нашата армия далечъ не завършватъ съ всички тия трудности и жертвитѣ, които тѣ наложиха; слѣдъ Тутраканъ и Силистра дойдоха линиитѣ Расово—Кубадинъ—Гузла; Черна-Вода—Кара-Мурадъ—Ташауль; а слѣдъ тѣхъ и боеветѣ при Акъ-Бунаръ, Исака и Мачинъ, съ които се завърши голѣмата непрѣдвидена въ първоначалнитѣ съюзни планове добруджанска операция.

Стимула за успѣха на това дѣло бѣ навсѣкѣдъ единъ: свободата на Добруджа. И навсѣкѣдъ, кждѣто изискванията на цѣлата надвизаваха силитѣ и срѣдствата, позивахъ къмъ тоя всецѣло насрѣлъ за осъществяване народенъ идеалъ, заставаше съ дужа за безусловно самопожертвуване, липсата на тия сили и срѣдства.

Така се обяснява факта, че съ силн три пкти по-малобройни отъ тия на неприятеля, цѣлата бѣ не само постигната, но далечъ и надмината. Операциитѣ въ Добруджа изпрѣвариха тия отъ Румъния и добруджанската проблема отъ частична и поставена въ зависимостъ отъ резултатитѣ на дѣйствиата въ Румъния, слѣдъ като наложи своето първенство въ всичката си цѣлостъ и широта, постави въ зависимостъ отъ своя успѣхъ на бойното поле, успѣха на дѣйствиата въ Румъния. Нѣщо повече, за успѣха на тия посѣднитѣ, 3-а армия слѣдъ сключаване на добруджанския фронтъ, отидѣ отъ своя съставъ 1-а Силиска дивизия и естрада, който въ новѣдствено формира 12-а пѣх. дивизия, за да даде рѣшителната си помощъ за нападѣнето на Букурещъ въ 600-

ветѣ при Нияловъ и Арджешъ и заемането на цѣла юточна Влахия до Браила.

Съ тия свои дѣйствиа 3-та армия изнесе всички тежести и жертви, които разрѣшението на добруджанския въпросъ сложи върху плещитѣ ѝ, и свърза на вѣки името си съ освободителното дѣло на Добруджа, което бѣ рѣшителния импулъс и стимулъ за постигнатия успѣхъ.

Безспорно е, разбира се, влиянието на общото съюзно военно дѣло и успѣхътъ въ Румъния върху крайния успѣхъ и затвърдяването ѝ въ Добруджа; но новитѣ военни условия, при които се водиха и завършиха операциитѣ въ Добруджа, доцѣлниха цѣлитѣ на войната съ освободителното на Добруджа и така край на тия операции оправда прѣдвѣщанията на началото, въ цѣлитѣ на което, оръжието бѣ вложило прѣди всичко нейната свобода и разчитването смѣнитѣ ѝ съ Румъния за винаги.

Намистина тоя резултатъ струва много кръвъ и слъзи: кръвта на 40 хиляди убити и ранени; жиченческата казнь на 25 хиляди отвлѣчени въ бѣдствени старци, жени и дѣца; плача, риданията и разоренето на цѣлата областъ. За една малка областъ като Добруджа това е много; това е всичко, което България и Добруджа имаше въ сили и жиченостъ. Но всичко това, съставлява изкупителната данъ, която осъществява извоюваната свобода на Добруджа; и поета, който бѣ вложилъ въ разбирането на въпроса народното чутѣ въ силата на социалнитѣ закони, които доминиратъ неговото разрѣшението, отправя своята тържествена заупокойка на падналитѣ за тая свобода жертви въ слѣдната форма на перазривностъ между извоюваната свобода и тѣхния вѣченъ покой:

„Вий намѣстничи вѣчки дигнахте намъ въ сърдцата,
„Свѣтлин сте вече вие въ народния ни храмъ
„Вий първи възвѣстихте, че грѣйва свободата
„Възвъ Добруджа овещана, търпѣла гнетъ и срамъ“.

Това е разрѣшението, което нашето военно дѣло и новитѣ военни условия въ Добруджа дадоха на тоя жиченъ на бъдещето на България въпросъ. прѣдъ трудноститѣ на който, на първо врѣме бѣха отстъпили и политически и военни съображения.

Хода на събитията и силата на обстоятелствата наложиха неговото окончателно разрѣшението и днесъ то е въпроса на дѣна. Между това, това разрѣшението, което силата на оръжието, народнитѣ жертви и новосъздаденитѣ военни условия наложиха на самитѣ цѣли на войната и специално на тия на нашата намѣса въ нея, има нужда отъ международна санкция и потвърждение.

Противъ него обаче се подигатъ гласове.

Ние мислимъ, че това произлиза по-скоро отъ непознаването на въпроса, нежели отъ зла воля и съзнателно противодѣйствие.

Да разсѣмъ заблуждениата и политическата тѣма около тоя въпросъ, тая е цѣлата на статитѣ, които слѣдватъ.

Добруджанци! Вждете готови да отстоите на всѣка изненада. Поддржайте будно народния си духъ.

Българи! Не забравяйте, че Добруджа е люлка на нашето отечество.

До устнето на Дунава нѣма мѣсто за чуждѣ кракѣ.

Люб. Бобевски.

КЪМЪ ДОБРУДЖАНЕЦА!

Небе безкрайно е надъ тебъ,
Додѣ окото стига — степъ,
Море отъ ниви — благодаръ,
Остада безбройни въ тебъ насатъ.

Мечитѣ ти ожъ вече плахъ,
Кригъ добива ти духътъ,
Та носи те съ наслада — рай
Изъ тоя дивенъ бащинъ край.

И чувствувамъ се гордѣ ти синъ
На вѣкавъ си владетелъ —
На нѣкаква стихийна мощъ,
Дошла въ свѣта слѣдъ дълга мощъ.

с. Черна (Добруджанско), 17 августъ.

Воени новини.

Македонски фронтъ. 16 X. Силенъ артилерийски огънь отъ дѣвѣти страни на Прѣспанското езеро и западно отъ Вардара. Въ завоя на Черва и югозападно отъ Добранъ бѣха отбити неприятелски разузнавателни части. По усилената патрулна дѣйностъ въ долината на р. Струма. По течението на р. Струма оживена аеропланна дѣйностъ. Въ въздушенъ бой, германски авиатори свалиха два неприятелски аероплана, отъ които 1-на падна задъ нашитѣ позиции, а другия въ тѣла на неприят. линии, кждѣто бѣ разрушенъ съ артил. огънь.

17. X. На нѣколко мѣста по фронта обезпокоителната огнена дѣйностъ се усили. Нѣколко неприятелски аероплани хвърлиха безуспѣшно бомби сѣверно отъ Добранското езеро.

Румънски фронтъ. 16 X. Усилена неприятелска разузнавателна команда, която съ нѣколко лодки се опита да приближи прѣзъ нощта дѣсеня брѣгъ на Дунава, сѣв. отъ с. Паркешъ, бѣше повърната съ огънь.

Източненъ воененъ театръ. 16 X. Дѣйствущитѣ неждъ заповѣдта на генерала отъ пѣхотата фонъ Катенъ на островъ Озель войскови части заеха вчера навсѣднѣ главната частъ на острова. Отдърпванитѣ се на нѣкъкъ полуострова Сворбе и откъснати руски войскови части указваха силно съпротивление. Тежкитѣ крайбрежни батареи бѣха принудени отъ огъня на нашитѣ параклади да замлъкнатъ. Срѣщу източния брѣгъ неприятелъ биде така силно притиснатъ, че само една частъ отъ войскитѣ му можаха да се спасятъ, като прѣминаха по насипа за Моонъ. При боеветѣ за прѣдмостовата позиция—Орискаръ на източния брѣгъ на с-въ Озель дѣйствуваха заедно съ другитѣ ни части и нашитѣ морски сили успѣшно съ огъня си. До сега се прочетенихъ дѣхъ хиляди и четирисотитѣ пѣхотници. Разпрѣснатитѣ пѣхотници ще увеличатъ числото. Взимени съ още 30 оръдия, 31 картечници, нѣколко аероплана и много коли, които паднаха въ рѣцѣтъ на разтеваренитѣ отъ насъ войски. Тия войски подпомогнати отъ доброто дѣйствие на командуванитѣ отъ Вице Адмиралъ Имѣтъ флотски части, възлжиха задачата си въ 4 дѣна. Засти съ отъ насъ и намиращитѣ се острови въ залива Рига Ронсе и Абро. По сухопътния фронтъ на източния боевъ театръ никакви бойни дѣйствиа.

17/X. Съпротивлянитѣ се още въ полуострова Сворбе неприятелски сили бѣха вчера издѣлени отъ нашитѣ части. Съ това островъ Озель е навсѣднѣ въ нашитѣ рѣцѣ. Плъчката се увеличава. Вчера бѣха заловени по-вече отъ 1100 пѣхотници. Нашитѣ морски сили водиха бой сѣверно отъ островъ Озель и въ залива Рига съ рускитѣ торпедоразрушители и оръжейни лодки, който бѣ благодарителенъ за насъ и при който, безъ наши загуби, принудихме неприятелскитѣ параклади да се завърнатъ. Флотски целехити пустиха бомби надъ Пернау, дѣто причиниха голѣми пожари. По морския брѣгъ бойната дѣятелностъ се значително ожива въ нѣколко участъци. Напрѣдванитѣ отѣделения на рускитѣ бѣха прогонени.

П. Тодоровъ.

Рѣчта на Кайзера.

Изпънени съ искрено съчувствие, ние наблюдаваме избликналия отъ дѣното на народното сърдце копнежъ и стрѣмежъ къмъ национално единство.

Историческа истина е, че царятъ малко говори, но много казватъ. И народитъ отдавна сѫ свикнали да гледатъ на царскитъ рѣчи, като на прѣдизвѣстници за важни събития. Проявлението отъ сѫщото увърение, ние, добруджанцитъ посрѣщаме посѣщението на Н. В. Кайзера въ София съ прѣтасено очакване, защото виждаме, че нашия идеалъ се подлага на нови изпитания. Ние не скриваме своитѣ очи отъ стрѣмежа на нашитѣ народни врагове, които дебатъ безпречно да распънатъ на кръста на Голгота нашата кауза. Ето защо, знаменателнитѣ думи на Кайзера ние посрѣщаме съ вѣдно облекчение, защото сме утѣрени въ тѣхната мощь. Съ право ние считаме, че Кайзера ни говори съ душата на цѣлия германски народъ, съ когото днесъ си свързватъ кървитѣ на нашитѣ синове.

Не бѣ отдавна — прѣди 2 години, ние се отдадохме на едно дѣло, което свърза нашата съдба съ тая на Централнитѣ държави. И всѣки денъ, денъ на тѣжки изпитания, все по здраво и по-здраво ни привързваше. Рѣшитѣ братска кръвъ, жѣти изобилно по бранитѣ поля, запечатаха нашитѣ връзки и вече нѣма сила, която може да измие дълбоко проникналото багрило. Днесъ ние, а утрѣ нашитѣ дѣца и внуци ще знаятъ само едно, че нашата мощь се държи на здравитѣ връзки на Съюза. Сѣйтовната война ни даде завѣта на Кубрата, който при смъртния си часъ, бѣ отпразилъ къмъ своитѣ четима синове — съвѣтъ на сплотеностъ и единство. Нашитѣ врагове отъ днесъ ще бъдатъ талка и утрѣ; тѣ ще дебатъ момента да ни унищожатъ. И ако това не имъ се отдаде сега, то е защото ние бѣхме здраво сплотени. Утрѣ насъ ни очаква сѫщото, — иначе ние ще бъдемъ погубени. Мъртъ трѣбва да заваря дълбоко вкоренени въ душата, на съюзнитѣ народи връзки на единство.

Първото условие за това е да се отбива всичко, което носи зародиша на несъгласия и охлаждания. Бацилитъ трѣбва да бъде убитъ въ своето начало, защото е опасенъ и заразителенъ.

При таа първа възбуда, която прѣживяватъ народитѣ отъ войната, почвата е силно подготвена за такова зарази. Най-паче това трѣбва да се нази спрѣмо измъчената отъ вѣкове душа на българския народъ. Газенъ отъ вси страни въ миналото, въпрѣвъ свѣрхчовѣшкитѣ напѣржения, които е правилъ, българинътъ лично е станалъ недоверчивъ и винаги цѣри съ исторически аршинъ събитията, защото тѣ често сѫ му изневѣрвали. Врѣмената намагатъ нови възпитателни похвати въ това отношение.

Ако въ миналото германския народъ не познаваше народната ни душа, днесъ такова оправдание е неумѣстно. И заради това ние, които на бойнитѣ поля дѣлимъ съ тѣхъ общитѣ радости и скѣрби, искаме да бъдатъ чувани нашитѣ копнежи и тугнителна на измъченитѣ ни отъ нескончаемитѣ кървави борби сърдца. И когато ние слушаме Височайшитѣ думи на съчувствие, утѣрени сме, че тѣ не сѫ празни слова, а изразъ на чувствата на цѣлия германски народъ, изразени чрезъ устата на неговия първи гражданинъ.

Съ право днесъ ние очакваме пълно съгласуване на думитѣ съ дѣлата. Казаното отъ Кайзера трѣбва да бъде едно прѣдупрѣждение, единъ позивъ, едно ръководно начало за всички негови поданици, защото всѣка несъгласуванa тѣсна постѣпка е едно изневѣрване на чувствата на Императора и на цѣлия германски народъ.

И когато ние добруджанци сме свидѣтели на единъ неоправданъ отъ историческото ни минало похватъ у нашитѣ съюзнически власти, сме въ правото си да се позволимъ на думитѣ на Кайзера за съчувствие къмъ народитѣ ни копнежи за национално единство. Изпитали единъ режимъ на политическо и духовно робство, когато нашитѣ рѣчи, училища и църкви бѣха подлагани на мочуванъ гонения и на тѣхъ се отричаше правото на сѣществуване, ние не можемъ съ спокоествие да наблюдаваме покровителствуваната отъ етапнитѣ германски власти националистична пропаганда на ромѣнитѣ въ Добруджа, направлявана отъ официалнитѣ ромѣнски учрѣждения въ Букурещъ. Ако единъ Богъначану, съ одобрението на Карола, каза въ 1879 год. на тулчанци „не може да има освѣтъ една православна църква; схизмата не признаватъ, комуто не харесва, ето България, да си върви“, ако други като него вносѣхъ отъ дохода на една безогледна гонимба противъ сѣществуващитѣ български народни училища и будителитѣ — българи и съ тероръ налагаха ромѣнската пропаганда, за да рѣшиятъ етнографическата физиономиа на нашия роденъ пѣтъ, ние още не можемъ да разберемъ, защо се държи толкова много на връзкитѣ ни съ този мораленъ режимъ, режимъ на унищожение на българщината. Нима още не е настѣпилъ моментъ, за който българскитѣ въоръженъ народъ, като съ душата на единъ човѣкъ, лѣ кървитѣ си по равнитѣ добруджански поля — денъ на национално единство и свободно проявление?

Ние искаме, ние настояваме, частъ по-скоро да се тури край на сѣществуващата аномалиа. Искаме въ

дѣла Добруджа да затвѣнемъ подъ сѣнката на пълно свободно родно управление, за да се чувствуваме единни съ общото отечество — България. Ние можемъ сами да се устроимъ и мразимъ опекуствата. Тия послѣднитѣ само будятъ въ душата ни тѣжна, спомена и не носятъ нищо добро.

Д-ръ Ив. Пенковъ.

Кюстенджанското пристанище

IX

Изминило е да доказваме грамадното значение, което водниятъ пѣтъ има за днешната широка търговска размяна на продукти. Водниятъ пѣтъ и до днесъ е най-изпосетъ и удобенъ, когато се касае за прѣноса на стоки съ голѣми обеми и сравнително малка цѣна, каквито сѫ повечето прѣдмети на ромѣнския износъ: храни, петролъ, дѣрва, солъ и пр. 1) И понеже много отъ тѣзи стоки, прѣди да достигнатъ до морето, сѫ принудени да промѣтуватъ голѣми разстояния, то водниятъ пѣтъ нѣколко пѣти 2) по-ефтинъ отъ желѣзния, се налага като единствено възможно. Това сѫ обикновено голѣмитѣ плавателни рѣки, казва Полъ де Рузье, които създаватъ областнитѣ морски пристанища. Тѣзи „пѣтища, които се движатъ“, сами водятъ къмъ устиата си произведената на странитѣ, прѣзъ които прѣминаватъ; и тамъ дѣто се свързва рѣчното плаване, тамъ дѣто започва морското плаване, тамъ дѣто е необходимо едно разтоварване и едно натоварване, тамъ именно, се създаватъ антрепозити, магазини, търговски кащи, помозни посрѣдници между областта, която търси единъ изходъ къмъ морето и къмъ пристанищата на цѣлия свѣтъ. 3) Така сѫ създадени, въ устиата на плавателнитѣ рѣки, всѣчки голѣми европейски пристанища — Хамбургъ, Лондонъ, Анверсъ, Роттердамъ; така сѫ изникнали Браила и Галацъ, тамъ, дѣто Дунавъ е вече готовъ да се влѣе въ морето, сѣдѣхъ като е прѣминалъ повече отъ 900 километра край най-зем медѣлскитѣ и плодородни окрѣзи на Влашко.

Видѣхме какъ сравнително незначителнитѣ рѣки Серетъ и Висрица осигуряватъ на Галацъ не само цѣлия износъ, но дори и единъ твърдъ значителенъ транзитъ на дѣрвенъ материалъ отъ горитѣ на Карпати. Може по-голѣма и прѣтегловната сила на Дунава, плавателенъ по цѣлото си течение, дори до Жолѣнитѣ врати за най-голѣмитѣ шмепове, показватъ вече приведенитѣ цифри за износа на храни прѣзъ дунавскитѣ устия (Статия IV). Това се потвържда и отъ почти всички, които сѫ се занимавали съ този въпросъ.

Отъ вътрѣшността на Влашко, хранитѣ се стичатъ по желѣзнитѣ пѣтища първо къмъ малкитѣ дунавски пристанища, и послѣ отъ тамъ, натоварени на шмепове съ вместимостъ до 2000 тона, сѫ прѣнесени надолъ до износнитѣ пристанища Браила, Галацъ, Сулина 4) Въ много доклади върху економическото положение на Ромѣния, кюстенджанскитѣ французки търговски консулъ потвърждава първенствующото мѣсто на пристанищата отъ дунавскитѣ устия. Така въ докладъ № 638 5) отъ 1906 година консула намира, че Браила запазва пѣтъ първото мѣсто, като значително надминава Сулина, Кюстенджа и Галацъ; въ този градъ сѫ установени голѣмитѣ търговци на храни и тамъ товарителитѣ иматъ най-голѣма възможностъ да си доставятъ стоката и да я натоварятъ. Вдѣцето на Сулина е осигурено, и нейното значение само ще нараства, като мѣсто за транзбордиране на хранитѣ прѣстѣпнали съ шмепове по Дунава. Кюстенджа, спорѣдъ доклада, не прѣдставлява голѣми успѣхения за търговията и съобщенията и съ желѣзния пѣтъ сѫ твърдъ затрудени.

По Дунава могатъ да пътуватъ неограничено голѣми количества храни, нѣщо което улеснява едрата търговия и бързото натѣмняване на най-голѣмитѣ паркиди. И пътуванieto е тѣй изгодно, што не само, но-далечнитѣ отъ устиата области на Влашко отпиратъ хранитѣ си по водния пѣтъ, по дори и единствениятъ по близкъ до нашето пристанище окрѣгъ отъкъ Дунава — Яломица, прѣдпочита да изнесе хранитѣ си прѣзъ Баларашъ, неговото дунавско пристанище и отъ тамъ да ги отпрати къмъ устиата на Дунава.

Така че само това важно неудобство на Кюстенджанското пристанище — да бъде лишено отъ прѣка свързка по вода съ Ромѣния, — поставя го въ рѣшителенъ инфериоритетъ спрѣмо дунавскитѣ пристанища, които разполагатъ съ това мощно сръдство за пропиеване до всѣкитѣ производителни и консумативни области на страната.

Удобното съобщение по вода и по сухо служи на дунавскитѣ пристанища не само за износъ на продук-

1) Fast die ganze Ausfuhr Rumäniens besteht aus Waren, die einen kleinen Wert im Vergleich zu ihrem Volumen und Gewicht haben. С. Teodoroscu—Rumänien und die Donauschiffahrt.

2) Спорѣдъ сѣществуващитѣ тарифи въ 1903 год., прѣноса на единъ вагонъ съ стока по Дунава на 600 км. разстояние струва 30 лева, докато съ желѣзенъ пѣтъ до сѣщото разстояние струва цѣли 150 ле. — петъ пѣти повече.

3) Paul de Rousiers—Les grands ports etc стр. 1—2.

4) Dr. I. Teodoroscu—Comertul de cereale în Romania, стр. 53.

5) Rapport Consulaire. № 638 Roumanie. Situation économique et financière. Commerce de Constanta en 1906 стр. 20.

титѣ на страната, но едновременно по него могатъ да проникватъ до консуматоритѣ и всѣкитѣ влѣсони отъ страдство продукти. Това е дало възможностъ щото Браила и особено Галацъ да се развиятъ до положението на голѣми складове за вносната търговия, докато Кюстенджа и до надзвѣрието на пойната не прѣтежаваше антрепозити.

Подобрѣнието на плаването по дунавски тѣ устия, което прави възможно въ 1910 год. да стигнатъ до Браила параходи съ повече отъ 4000 тона — ре гистръ, докато въ 1856 г. едва сѫ могли да прѣминатъ кораби съ 200 регострови тона, както и прокарването на канали въ Ромѣния и прѣвърщането въ плавателни на нѣкои ромѣнски рѣки, сѫ отъ естество още повече да увеличатъ прѣтѣгловната и прониквателна сила на пристанищата отъ дунавскитѣ устия въ ущѣрбъ на Кюстенджа, която все повече би си оставала тоза, което трѣбва да бъде — пристанище на Добруджа.

Друго едно прѣимущество на дунавскитѣ пристанища е това, че бѣното течение на рѣката къмъ нейнитѣ устия, особено прѣдъ Браила, позволява заставането на параходитѣ и далече отъ нея. Това дава възможностъ на параходитѣ да чаатъ по дълго врѣме за поплване на тѣхния товаръ, безъ да плащатъ скѣли пристанищни права, а сѣщо позволява имъ да товарятъ или разтоварватъ стоки направо отъ шмеповѣтъ — тѣзи „плаващи мазини“ — безъ да плащатъ такса за кежиж или безъ да чаатъ да имъ бъде освободенъ достѣпъ до съотвѣтния кей. Цѣлото течение на рѣката, въ всѣко врѣме, може да служи за пристанище и за кей, нѣщо което съсѣмъ не е случая съ Кюстенджанското пристанище.

Неудобствата на географическото положение на Кюстенджа — ние посочихме само на двѣ отъ тѣхъ, като сѣтаме, че съ това нашата мисль е достатъчно обоснована — тѣзи неудобства се съзнаватъ съ голѣма горчивина и отъ най-отвлеченитѣ защитници на жертвитѣ, които сѫ правени за Кюстенджанското пристанище. Понеже Кюстенджанското пристанище не е въ състояние да напѣрдне, тѣй като му липсватъ ефтини сръдства за пропиеване, ние считаме, че 32 та милиона изразходвани за това пристанище не отговарятъ на нашитѣ очаквания — до подобно заключение достига даме и единъ економистъ, който поддържа че Кюстенджа „трѣбва да прилѣже на ромѣнска територия всѣката търговия на балканскитѣ държави и на централна Европа“. 6) Бившиятъ секретаръ на Кюстенджанската търговска камара, Г. Кристодреску, е по-малко загриженъ за съдбата на Кюстенджа. За да могатъ стокитѣ отъ и за Кюстенджа да си послужатъ съ ефтини дунавски пѣти, тѣ трѣбва да бъдатъ товарени въ лѣзони и прѣтоварвани въ Черна-вода и да пътуватъ по желѣзния пѣтъ цѣли 63 км. нѣщо свързано съ разкоски, загуба на врѣме и поврѣда на стокитѣ. Така че Кюстенджанското пристанище, ако не се направятъ нови жертви, слѣдъ всичко направено вече, и ако съ вселѣможни благоприятни тарифи не му се помогне, е осѣдено на постоянно лиѣбене. „Кюстенджа, заключаватъ този добъръ познавачъ на пристанището 7) има една ограничена дѣятелностъ, въ смисль, че не работи освѣтъ 2 — 3 мѣсеца въ годината, т. е. доколько е затворено плаването по Дунава, и тогава тази дѣятелностъ е ограничена въ чисто транзитни вѣлки. Въ останалата частъ отъ годината Кюстенджа е единъ градъ, жертва за търговията. Кой не си припомни, казва сѣщия авторъ 7), какъ бѣше се поддигнала въ Кюстенджа стойността на недвижимата собственост слѣдъ откриване на гордия Дунавски мостъ, и слѣдъ започване пострѣйката на пристанището? Надѣвахме се въ едно търговско развитие колкото бързо, толкова и значително. Прѣдвиджанията обаче се налѣгала, а резултатъ е лѣвтъ: обезпѣчение на собствеността, разочарование на всѣка стапка. И естествено бѣше да стане таа. Търговията не напѣри нагоди да се установи тука“).

(Слѣдва).

Изъ чуждия и нашия печатъ.

Французитѣ се безпокоятъ отъ новитѣ германски побѣди.

Вернь. Французката преса съобщава за оживени безпокойства, причинени отъ завземането на островъ Озель отъ германцитѣ.

Вунтъ въ Глазговъ.

Хага. Бѣстникъ „Ваданантъ“ съобщава отъ положителенъ източникъ, че въ Глазговъ сѫ станали голѣми безпокойствия поради въпроса по прѣхраната. Избухнала е стачка между работницитѣ въ арсенала.

Руситѣ не ще участвуватъ на междусюзническата конференция въ Парижъ.

Лугано. Джорнале д'Италия се научава отъ Петроградъ, че на междусюзническата конференция въ Парижъ не ще участвува нито единъ руски делегатъ.

*) B. G. Assan — Du rôle de la Roumanie dans le mouvement commercial de l'Europe. 1897 г. стр. 21 и 14.

6) Din nevoile portului Constanta. 1903 стр. 89 и 69.

7) Targul de cereale dela Murfatlar. 1903. стр. 9.

Германският кайзер гост на България.

Като говорят за посрещането на кайзер Вилхелм в България, мнозина напомнят посрещането на император Николай в Кюстенджа.

Наистина, известна прилика има между двете посрещания — това е приликата на два крайности, на два полюса. Докато император Николай посрещаше в Кюстенджа, за да освети едно дѣло на извѣна, насилие и грабеж, Кайзер Вилхелм идва да освети едно дѣло на вѣрност, правда и култура. Кюстенджа съ Добруджа бѣше дадена на Румѣния следъ като ѝ бѣше отнета Бесарабия — два насилствени вражди бѣха извършени: една надъ румѣнцитѣ, друга сѣрѣмъ насъ. А Кайзер Вилхелм посреща столицата на България, която е историческата българска земя.

Император Николай бѣше посѣтилъ Добруджа, за да потвърди, че грабежътъ отъ 1913 година на Силистра, Тутраканъ, Добричъ, Балчикъ и Каварна е едно дѣло, което Русия благославя тържествено. Николай обѣща на румѣнцитѣ да защитава румѣнското владѣние на Добруджа съ войскитѣ си, което по-късно наистина направи. Кайзер Вилхелм, напротивъ, идва да посѣти България, за да утвърди отъ името на германскиятъ народъ, синоветѣ на който се биятъ народъ съ нашитѣ войници въ Македония и на Серетъ, че българското народно обединение е въпрекието отъ германската политика, която не ратува, като руската политика, за раздѣляне и подчинение на по-малкитѣ народи, а за тяхното обединение.

Император Николай дойде да насърчи българската коалиция сѣрѣмъ България; кайзер Вилхелм идва да подчертае, че Германия протѣгна съюзническа рака на България, за да може да се унищожи всяка идея за едно бъдещо вражеско обсаждане на България.

Император Николай искаше да изолира България отъ външни свѣтъ, да я задужи и обърне съ връвѣ въ своя Задунайска губерния; въ политиката на кайзер Вилхелм лежи идеята, да бѣде обединена България разкоправенъ членъ въ едно семейство отъ свободни народи, простиращи се прѣкъ цяла сѣрѣдна Европа чакъ до вътрѣшна Азия.

(в. Камбана).

Унгарски желания по случай посещения на Кайзера въ София.

По поводъ посѣщението на Кайзера въ София в „Pesti Hírlap“ пише: посѣщението по служи на никаква друга цѣль, освѣтъ за ново подпечатване на съюза. Че сѣрѣжата между Кайзер Вилхелмъ и царь Фердинандъ означава и едно ново развѣнчане на мисли върху балканската проблема, се разбира отъ само себе си, но сигурно е, обаче, че България не се нуждае отъ „десанкционния прѣтекстъ“ на съглашеннието, съ което то си служи, за да прикрие сѣрѣмъжитѣ си за завоевание, тъй като стремежа на България за присъединяването на Македония и Добруджа, не може да се сравни съ стремежа на Франция за присъединението къмъ нея на Виаса и Лотарингия. България иска само да задържи освободенитѣ населени съ Българска земя, цѣсти отъ нея съ извѣна и разбойничество отъ сѣрѣдитѣ ѝ, освѣтъ освободението на поробенитѣ братѣ, втора ръководяща мисълъ у българитѣ бѣше, че Унгария и България трѣба да станатъ сѣрѣди на Дунава. Ние изпращаме по случай сѣрѣщата на двамата владѣтели нашия горѣщъ поздравъ на София.

Подпоручикъ Ст. Гесат.

СЪЛЗИ

Н. Добруджанскитѣ майки

Когато минавате в тая улица, стѣпайте безмилосърдно... Болѣзнено-тихо прѣстѣпайте, за да не разбудите задрѣмалитѣ риданка... за да не смутите будния покой на смѣтаната сѣрѣбъ... Тукъ майкитѣ стѣпиха... Сѣрѣщата имъ развѣфаха струява кървава печалъ, а нервитѣ имъ бѣха сѣрѣжни оплѣти надъ бездна... Отъ дѣ Дунавъ бѣха тѣхнитѣ синове. Безъ връвѣ по-крѣсели кичести явори... Пуста-хладна чужбина ги зове, а тъмна независимостъ ги пригръща... Рожби свѣтло сайни! Безъ сѣрѣжне въ блѣдитѣ румѣни страни, и пѣмъ пѣсѣтъ да развѣдрѣ загубени кърванъ на дни отъ маха и жалъ... Уви, безъ сладкъ упокой коситѣ ще сѣрѣбратѣ и въ глухо запустѣ ще чезне роденъ мѣжкѣ гласъ... Рожби свѣтлосайни! Тихо стѣпайте! Тукъ кървавъ стѣпъ развѣдрѣ мажѣни гърди!

Когато минавате по тая улица, приведете въ смиренне глави! Трауренъ вѣжъ да засѣва потѣпани въ печалъ очи! Защото пламтѣ тѣхна по безпѣтна въ бурѣжъ, зарачене сестрински вѣри... Тукъ немощна сестра изпращаше въ извѣна единичѣкъ братъ... Сестрица за сѣрѣжъ имъ когадѣже волне ечитѣ на

Изъ чужбина

(Съобщения на В. Т. А.)

Социалистическата резолюция приета въ Бордо. Женевъ. Споредъ приетата въ социалистическата конференция въ Бордо резолюция, на Реноделъ, настоява се: 1) за незабавното издаване на паспорти за Стокхолмъ; 2) за ревизия на военнитѣ цѣли и 3) за енергична отбранителна политика.

Потопенъ италиански параходъ. Атина. Италианскиятъ параходъ „Бари“, който прѣвѣсаше грѣцитѣ консули отъ Турция бѣше торпилъ до брѣга. 50 чѣловѣка сѣ се спасили на островъ Корфу. Има се страхъ, че грѣцитѣ чѣловѣци сѣ загинали.

Сближението между България и Турция. — Образоването на турско-български комитети. Цариградъ. „Икдамъ“ обнародва извѣстия на г. Кирозъ, единъ отъ основателитѣ на комитета за турско-българско сближение, който дойде тукъ да уѣдѣди компетентнитѣ кръгове за създаването на комитета и да ги покани да създадатъ подобенъ комитетъ и въ Цариградъ. Господинъ Кирозъ е изложилъ прѣимствата и необходимостта отъ турско-българско политическо, социално и икономическо сближение, което се налага и отъ географическото положение, констатираше, че турскитѣ ръководящи кръгове сподѣлятъ тази идея и заявяхъ, че е доволенъ отъ разговоритѣ си съ великия везиръ и водителитѣ на партията „Обединение и Напредѣкъ“.

Хроника

Грѣшка. Въ статията „Добруджанскитѣ въпросъ прѣди, въ връвѣ и следъ войната“ бр. 49, стр. 1, колона 3, първи редъ, вмѣсто „и дипломатически прѣбѣли“, да се чете „и прѣбѣлитѣ въ нашитѣ дипломатически прѣдѣждания“.

Добричлии и М-ръ Прѣседателъ. На поздравителната телеграма на добричскитѣ граждани до министър-прѣседателъ по случай празника на независимостта, ямата на гр. Добричъ е получилъ следната телеграма-отговоръ:

Много благодаря за благопожеланията Ваши и на всички Добруджанци. Съ търпение и съгласие ще се постигне народния идеалъ.

М-ръ прѣседателъ Д-ръ Радославовъ.

Кайзерътъ и подпрѣседателъ на камарата. На думитѣ на Д-ръ Момчиловъ, казани на Кайзера при ресепцията въ двореца „Дайте Ваше императорско Величество, сѣрѣжиствѣно си за обединението на тая така много прѣтегналъ народъ и Вие ще имате винаги единъ съюзникъ, единъ приятелъ“. Германскиятъ императоръ е отговорилъ съ следнитѣ знаменателни слова: „Не съмъ отказвалъ и не ще откажа всичката моя поддрѣпа за реализирането на българския националенъ идеалъ. България ще излѣзе отъ тая война обединена и велика, въ това имайте пълнитѣ мои уѣрѣния“.

Нашитѣ илѣници въ Франция. Женевъ, 12 октомврий. Комитета на международния Червенъ-крѣстъ рѣши днесъ да изпрати една делегация, която да посети лагеритѣ за български военнопѣлници въ Франция. Делегацията трѣба въ недела.

Опровержение на берлинската ни легация. „Берлинскитѣ Цайтунгъ“ съобщава: Тукашнитѣ български посланици опровергава като невѣрни английскитѣ съобщения, че мѣжкомъ българитѣ депутати пристигнали въ Швейцария, за да прѣговарятъ за сепаративенъ миръ съ Румѣния.

Кайзера въ Цариградъ. Кайзеръ Вилхелмъ е пристигналъ на 15 т. м., прѣди сѣрѣдъ, въ Цариградъ.

Конференция за военнопѣлницѣ. Международната конференция по грижата за военнопѣлницѣ събрана въ Копенхагенъ е започнала заседанията си въ присѣствѣно на прѣдставители отъ Германия, Австрия, Русия, Турция, Румѣния, Швеция и Дания.

Германскитѣ журналисти въ България. Германскитѣ журналисти ще върнатъ визитата на българскитѣ си колеги на 1 октомврий.

За г. г. абонатитѣ.

Умоляватъ се г. г. абонатитѣ при промѣна на адреса си, да съобщаватъ въ дирекцията на в. „Добруджа“, новия си точенъ адресъ, съ обозначение номера на абонамента си, даденъ на адресния етикетъ.

Въ книжния складъ на фонда „Добруджа“ въ Вабадагъ пристигнаха училищни дневници, разни учебници за основнитѣ училища, дѣтски книги за прочитъ, мастило за печатъ и др.

Една свѣтла дата

Градътъ Кюстенджа бѣ освободенъ на 22 октомврий м. 1916 год. отъ храбритѣ български войски, тая денъ ще остане незабравимъ за добруджанци и ще бѣде свѣтла дата въ нашата история.

Дѣйността на прѣхраната. Дирекцията на прѣхраната приготвѣла специаленъ докладъ за досегашната си дѣйностъ, който, съ разрѣшението на министерския свѣтъ ще раздаде на депутатитѣ въ камарата.

Войншкитѣ сѣмейства. Въ продължение на два години отъ започването на войната, централниятъ комитетъ за подпомагане бѣднитѣ войншкѣ сѣмейства е раздалъ на тия сѣмейства около 105 милиона лева.

За фонда „Добруджа“. Съ най-големо задоволство съобщаваме, че нападѣ съграждани добруджанци — турци се прѣтичатъ охотно съ щедра си парична помощ за засѣляване фонда „Добруджа“, имената на които даваме въ дневния брой на вѣстника.

Ново разписание на параксѣдитѣ.

Отъ 1 октомврий параксѣдитѣ отъ Браила за нагорѣ трѣгватъ въ Понеделникъ, Вторникъ, Четвъртъкъ и Сѣбота въ 7 часа сутринѣтъ.

Народно-спомогателенъ фондъ „Добруджа“

Добричъ

Коста Кирчо Петровъ, Коста А. Пачевъ по 500 лева; Георги Т. Левовъ 200 лв.; Василъ Ж. Сербезовъ, Братъ Каневъ, Т. Прешевъ, И. Пѣвевъ, Д. М. Табаковъ И. Маеръ, М. Абаджиевъ, Ченко Юрдановъ, Иосифъ Маламѣкъ, Ц. Хаджѣевъ, Хасанъ Х. Сали Зандели по 100 лв.; Аптараманъ Хасановъ и Х. О. Бекировъ 160 лева; Б. Ношански, (неясно написано) Ст. Костовъ, Василъ Ивановъ, Ф. Мариновъ, Иешуа Венаровъ, Пенчо П. Полевъ, А. Марчиниевъ, Наумъ Григоровъ по 50 лв.; Иешуа Венаровъ, и Ел. Маверъ 50 лв.; Феридунъ Н. Мехмедъ, Иванъ Илѣевъ по 30 лв.; П. Стоевъ, Х. Рахмѣвъ и Г. Ивановъ по 20 лв.; П. Черневъ 10 лв. Всичко... 3040.—

Отъ брой 43 лв. 70357.10

Всичко лв. 73397.10

Подпискитѣ продължаватъ.

Добруджанци! Вашата лѣнта е прѣтутренъ камѣкъ къмъ оградата на дѣлоушна България.

роденъ братъ... А за винаги отлѣташе тѣхната необитна закрѣла... Кой изписка? — Волено се прѣкъсна ефирноѣжна корда! Какъвъ цѣкленъ звѣтъ на болка, прѣчупила въ мигновени сѣ-трѣпѣкъ безвѣрното остро на скръбъта!... Тихо!... Тукъ сестритѣ ридаха!... — О, бурна безутѣха! О, сирѣтна сестра!

И нехѣйте говори! И едра дѣхайте! Защото вървите въ храмъ съ бездимгораци олтари... Въ жертвенна пламтѣтъ сѣлѣтъ на невинността... Знате ли? Тукъ съ обѣстрѣмени рацѣ дѣцата викаха татка си!... Писѣкъ крѣстѣленъ на дѣте!... Въ вечеренъ часъ разплакана чучулига! Кой раме чучулигата? — Едра дѣхайте!... Защото невинността риде! Отъ ведрогѣбовото небе на Мал капатѣ вапѣки топла кръвъ! Радѣха свѣтостѣта! Знате ли? — Тукъ плакаха дѣцата!

А ей тукъ бѣ любиятъ синуръ. Пристѣпите съ прѣчистени души!

Въ дупенъ часъ тукъ израспаха лѣли. Нали скръбъта е ослѣпѣтелно сѣтъла? Сѣзѣнци-бисеръ просѣка тая улица и дѣвѣнаха сѣрѣжно бѣлитѣ туберози на нерадостна разлѣка! Въ късенъ часъ, — когато суетата спѣ, — тукъ дѣвѣнаха кървави макѣ! Отъ сѣрдѣтата на херувими капѣха кървави капѣки! Попадаете бѣлитѣ лѣли! Нехѣйте разтрогна въ безсѣмѣца заспалата болка!... А тихо стѣпайте!

Тукъ всѣко камѣче е оронена печалъ!... Тукъ всѣко зрънце пѣсѣкъ е въ изнемога разпрѣснато страдание!...

Въ тая улица безумецъ единъ съ изчадна рѣка отскѣбна нечутни хоралъ на мѣката! И бурно страданието запѣ!... А тежки бѣха вѣлнитѣ му, що съ грѣнѣста болка залѣха тая улица!... На всѣка стѣпна тукъ лежи строшенъ животъ!... И всѣки погледъ гори въ извѣнени блѣсъкъ на страданието!... Пристѣпайте като въ храмъ — съ прѣчистени въ тѣга души, съ приведени глави!...

И тихо отминете!...

Тука ще отдѣхвате тѣя, чийто животъ е нерадостъ!... Отъ тука ще гледатъ свѣтлобезстрастни Дунавъ тѣя, чийто очи безсѣмна скръбъ масуми!... Печални дѣца ще полизватъ болни хризантеми! А отъ сѣрѣбърната камбанарѣя, безмѣлненъ звѣзваръ ще пилѣе сѣрѣбрни звуци и ще тѣши безутѣшнитѣ!...

Тукъ е храмътъ на Добруджанскитѣ сѣзѣни!!!

Шлепѣтъ се плѣзга баяно къмъ Измайлъ.

Гръмѣвно збрѣха сѣтъното „прости!“
О, бѣсни фурии на Margia funebre!
О, кървави пламѣци на несломѣна скръбъ!

Зловѣщо плѣснатѣ мѣтнитѣ води на Дунава.

Добруджанци! фонда „Добруджа“ е прѣдѣна-ченъ изключително за националната ни кауза.

(Списък № 59)

М а р т и р о л о г ъ

На българите — добруджански граждани, които ромъните сж отвлѣкли като заложници и държатъ затворени въ салхани, затвори и открити плѣннически лагери при специаленъ мъчителски режимъ.

Продължение отъ брой 49.

с. Вътрешъ. (списъкъ)

51 Саботинъ Пеневъ 26 г.
52 Русъ Драгневъ 50 г.
53 Маринъ Неновъ 55 г.
54 Кудинъ Н. Милевъ 35 г.
55 Маринъ Русевъ 36 г.
56 Маринъ Т. Гецовъ 30 г.
57 Георги Т. Гецовъ 35 г.
58 Георги Николовъ 55 г.
59 Димитъръ Г. Николовъ 18 г.
60 Гено Николовъ 50 г.
61 Желю Йорговъ 56 г.
62 Никола Русевъ 13 г.
63 Иванъ Вълчевъ 36 г.
64 Калинъ Добревъ 35 г.
65 Злати Ивановъ 45 г.
66 Гани Н. Цангеровъ 38 г.
67 Мати Н. 28 г.
68 Стефанъ Радевъ 6 г.
69 Иванъ Н. Милевъ 45 г.
70 Славъ Мариневъ 25 г.
71 Игнатъ Еневъ 50 г.
72 Георги Игнатовъ 16 г.
73 Георги Йордановъ 19 г.
74 Иванъ Стояновъ 50 г.
75 Йорданъ Кулевъ 50 г.
76 Кулю Йордановъ 26 г.
77 Георги 20 г.
78 Кръсто Геновъ 50 г.
79 Кудинъ Кръстевъ 23 г.
80 Маринъ Тодоровъ 48 г.
81 Нейчо Саботиневъ 42 г.
82 Саботинъ Нейчевъ 75 г.
83 Георги Димитровъ 48 г.
84 Тодоръ Димитровъ 42 г.
85 Маринъ Кулевъ 50 г.
86 Димитъръ Кулевъ 38 г.
87 Велико Мариневъ 19 г.
88 Маринъ Драгневъ 25 г.
89 Христана Радоевъ 32 г.
90 Ангелъ Г. Ганевъ 24 г.
91 Киро Г. Ганевъ 8 г.

92 Иванъ А. Камбуровъ 40 г.
93 Димитъръ Тодоровъ 35 г.
94 Никола 38 г.
95 Иванъ Драглевъ 32 г.
96 Иванъ Костадиновъ 60 г.
97 Еню Ивановъ 8 г.
98 Маринъ Ив. Богданъ 30 г.
99 Никола Г. Гименовъ 18 г.
100 Маринъ К. Топелковъ 38 г.
101 Тодоръ Мариневъ 30 г.
102 Димитъръ 17 г.
103 Никола К. Катранковъ 40 г.
104 Кудинъ Мариневъ 26 г.
105 Еню Мариневъ 20 г.
106 Велико Мариневъ 16 г.
107 Димитъръ Мариневъ 56 г.
108 Георги Димитровъ 31 г.
109 Иванъ Димитровъ 28 г.
110 Велико П. Топелковъ 15 г.
111 Димитъръ Кудиневъ 60 г.
112 Танаъ Нехевъ 45 г.
113 Ангелъ 50 г.
114 Никола Ангеловъ 26 г.
115 Недо Ангеловъ 24 г.
116 Василь 18 г.
117 Никола Костовъ 34 г.
118 Маринъ М. К. Ник. 40 г.
119 Тодоръ Мариневъ 19 г.
120 Велико Русановъ 27 г.
121 Раданъ Великовъ 30 г.
122 Недѣлко Янковъ 36 г.
123 Янко Р. Иванчевъ 70 г.
124 Танаъ Янковъ 22 г.
125 Велико Янковъ 40 г.
126 Кудинъ Великовъ 35 г.
127 Радъ Славовъ 27 г.
128 Иванъ Ангеловъ 38 г.
129 Недѣлко Петковъ 26 г.
130 Йорданъ Петковъ 45 г.
131 Георги Петковъ 40 г.
132 Атанасъ П. Дочевъ 61 г.
133 Добри Кулевъ 30 г.
134 Игнатъ 36 г.
135 Стоянъ Ангеловъ 46 г.

136 Велико Димитровъ 32 г.
137 Маринъ Добревъ 30 г.
138 Танаъ 32 г.
139 Иванъ Атанасовъ 60 г.
140 Радъ Тодоровъ 28 г.
141 Петъръ Тодоровъ 20 г.
142 Минчо Великовъ 48 г.
143 Еню Минчевъ 25 г.
144 Велико Добревъ 70 г.
145 Еню Кировъ 33 г.
146 Костадинъ Кировъ 18 г.
147 Маринъ Антоновъ 49 г.
148 Добри Великовъ 42 г.
149 Антоанъ Тодоровъ 48 г.
150 Стоянъ Маначевъ 16 г.
151 Георги Тетродовъ 39 г.
152 Иванъ Т. Кулевъ 34 г.
153 Илия Ангеловъ 48 г.
154 Иванъ М. Терзиевъ 38 г.
155 Тодоръ К. 38 г.
156 Еню Т. Раевъ 37 г.
157 Мати Ганевъ 38 г.
158 Георги Гичковъ 35 г.
159 Петко Георгиевъ 23 г.
160 Георги Цѣлковъ 50 г.
161 Драгатиъ Г. Гичковъ 28 г.
162 Радъ Великовъ 35 г.

с. Сребърна (списъкъ)

1 Ангелъ Ч. Коцевъ 39 г.
2 Йорданъ Н. Драгатиновъ 19 г.
3 Недѣлко Д. Станковъ 46 г.
4 Атанасъ Димовъ 39 г.
5 Ангелъ Петковъ 45 г.
6 Велчо Филиевъ 45 г.
7 Маринъ Тодоровъ 29 г.
8 Стефанъ Янковъ 51 г.
9 Янко Стефановъ 29 г.
10 Иванъ Доневъ 48 г.
11 Димитъръ И. Русевъ 44 г.
12 Петъръ Велчевъ 34 г.
13 Гено Баровъ 50 г.
14 Илия Гецовъ 25 г.
15 Янко Георгиевъ 49 г.

16 Стоянъ Т. Василевъ 19 г.
17 Дочу А. Пенковъ 25 г.
18 Тодоръ Еневъ 27 г.
19 Русъ А. Русевъ 20 г.
20 Велико Гецовъ 20 г.
21 Дино Кълумевъ 20 г.
22 Кръсто Недѣлковъ 32 г.
23 Велико Недѣлковъ 27 г.
24 Митанъ Тодоровъ 66 г.
25 Жико Тодоровъ 50 г.
26 Минчо Кулевъ 46 г.
27 Василь Клевъ 55 г.
28 Георги А. Д. Г. Якуровъ 47 г.
29 Иванъ А. Д. Г. Якуровъ 24 г.
30 Иванъ Г. Минковъ 40 г.
31 Петъръ Драгановъ 40 г.
32 Димитъръ В. Минковъ 38 г.
33 Велико Великовъ 20 г.
34 Андрей Калиновъ 30 г.
35 Петко Г. Митевъ 19 г.
36 Георги Г. Търнаковъ 19 г.
37 Николай Георгиевъ 44 г.
38 Димитъръ Илевъ 28 г.
39 Иванъ Митановъ 54 г.
40 Стоянъ Великовъ 24 г.
41 Пенчо С. Рамковъ 46 г.
42 Славъ Минчевъ 43 г.
43 Велико Сливъ 46 г.
44 Недѣлко Е. Николовъ 21 г.
45 Тодоръ Йотевъ 28 г.
46 Калинъ Недѣлковъ 39 г.
47 Илия Георгиевъ 37 г.
48 Недо Желевъ 32 г.
49 Иванъ Обретеновъ 46 г.
50 Райчо Минчевъ 35 г.
51 Драгми Тодоровъ 58 г.
52 Недѣлко Димитровъ 32 г.
53 Йорданъ 27 г.
54 Недо Калаковъ 28 г.
55 Илия Русевъ 55 г.
56 Велико С. Лазаровъ 19 г.
57 Димитъръ М. Кръстевъ 27 г.
58 Господанъ Николовъ 42 г.
Слѣдва.

Забѣлка. Упомянатъ сж всички имена и частни лица, които забѣлжаватъ грѣшки и опущения въ списъците да ги съобщаватъ въ редакцията.

О Б Я В Л Е Н И Я

Важно за гр. Добричъ!

ВЪ ВѢСТНИКАРСКАТА АГЕНЦИЯ

„КУРИЕРЪ“

на

Ненко Н. Бакърджиевъ

ГР. ДОВРИЧЪ

ул. „Мария Луиза“ № 9.

Према реклами, обявления, годишни и свадбени известия, скръбни вѣсти, похвали, благодарности и други подобни

в. „Добруджа“

и всички други софийски вѣстници и списания съ най-износни цѣни.

Въ агенцията се продаватъ всички български вѣстници и списания, има на разположение всички излизали до сега броеве отъ в. „ДОВРУДЖА“.

Ванноса абонати на в. „Добруджа“.

НАСТОЯТЕЛЪ ЗА ГР. ДОВРИЧЪ

НЕНКО Н. БАКЪРДЖИЕВЪ

агента отъ Командитното вѣстникарско друм. „Куриеръ“.

ДОБРУДЖАНЦИ

Най-голямъ изборъ отъ училищни принадлежности и ПОМАГАЛА, учебници отъ автори и издателства за ВСИЧКИ ОСНОВНИ И ПРОГИМНАЗИАЛНИ училища. Тетрадки, разни липировки и качества хартии, блокчета за свободно рисуване.

Всички видове настели, водни и блажни бон. Ръководства и унѣтвания за прѣподавателитѣ по всички прѣдмети и автори

Складове на всички литературни четива за училищни библиотеки и учащата се младежъ отъ издателствата Всемирна, Образователна, Биографическа, Художествена, Класическа, Мозайка, Самообразование, Мисайковъ, Лесичковъ, Дановъ, Ефр. П. Христовъ, Футековъ и Миладиновъ. Рѣчици и правопис на чуждитѣ думи въ български езикъ. Нѣмски, френски граматикъ, христоматии и разговорници.

Мастила, тетрадки, пера, линии четвъртити и плоски, тризгълници, транспортни, пергели. Музикални, ледгови, попевателни, бѣли чисти и чертани хартии. Подплатници, тебторчета, бѣлжници, пликъве. Най-голямъ изборъ

Урежда всички училищни частни и общественни библиотеки

Съ най-износни цѣни

Книжарница — ВИАРОВЪ — Добричъ

3-10

БЪЛГАРСКИ ТЪРГОВСКИ ВѢСТНИКЪ BULGARISCHE HANDELSZEITUNG

Органъ за финанси, търговия, земледѣлие, промишленостъ, съобщения и политика.

С о ф и я

Излиза ежедневно на български и нѣмски езикъ. Една крайнегодна организирана служба за събѣди на всички търговски центрове, както и многобройнитѣ оригинални статии на известни специалисти отъ България и странство върху всички национални и научни въпроси на Балкана, правителствени и единъ необходимъ събѣтникъ на занимаващия се съ търговия.

Абонирания ставатъ при всички пощенски станции, книжарни и при Административната на вѣстника.

София, Бул. Дондуковъ 30. Абонаментъ: год. 26 лв., 1/2 г. 13 лв., 1/4 год. 6.50 лв. Единъ брой 10 ст.

Настоятелъ Ив. Ж. Ивановъ

6-4